

מסורת הש"ס

א) שנת קבלת פסחים פ"א;
ב) כותה ס"א; ג) וכן בתוס'
דמולין ז' ד"ה הסוף.

נוסחת הריב"ן

א) מא': [ב] להחיות [ג] אהד
ואחד: [ד] שלשים יום ואין
בך בלום דמיר טמא יבול
לעשות תגלחת טומאה
וקרבן טומאה ופיליו לאחר
כמה ימים הס"ד וחס"ל
מה"ד ומצולץ טו'
ה) טומאה דלחמול [ו] ומגוס
הוא: [ז] כספק: [ח] כי סוטה
לניכף אלא מרי טוע
ונבעלת: [ט] דלא ידע:

הגהות הבר"ח

א) רש"י ד"ה איבעיא וכו'
ב) כאן ק"ו הכי:
ג) ד"ה אמר רבה וכו'
אלא מרי הס"ד וזביות
טועל ונבעלת מתמם:

גילוי הש"ס

תוס' ד"ה הוסיפו
שלשים יום. כיון זה שייך
לקמן דף נו ע"ב:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) רש"י ד"ה אמר רבה
וכי האי בלבד וכו' אלא
מרי כסוטה לניכף אלא מרי
טועל ונבעלת וכו'
ב) תרד"ה על שם וכו' מה
שהוא מטמא על כל אדם
באלה וכו' כלי' א"מ:
ג) ד"ה ופוסרים וכו'
וקרבן טומאה בספק. כ"ז
ע"י א"מ:

מוסף רש"י

עצם בשעורה הלכה
וכו'. שהיה ר"ע דן קל
וחומר ממין לרביעית של
המת שהמיר מגלח על
אבלה, ק"ו מה על
כשעורה שאינו מטמא באלה
מיר מגלח על גבעו ומשאל,
רביעית של מטמאה באלה,
דכתיב ועל כל נפש מת לא
יבא, אינו דין שהמיר מגלח
עליו, ואמר ליה רבי אליעזר
עקיפה על ששעורה הלכה
למשה מסיני שיבא מיר
מגלח עליו ורביעית של
אמה צא ללמוד ממנה כק"ו
ואין דין קל וחומר מהלכה,
דלא ימנה תורה שבעל פה
לדרכי בני"ג מדות (שבת
קרב): או: על ששעורה שהמיר מגלח על מגשה ומשאל הלכה למשה מסיני ואין כמוד כמורה, ורביעית של אמה צא ללמוד
ממנה כק"ו ואין דין קל וחומר מהלכה אלא מדבר הכמוד כמורה (פסחים 89א). הדרן עלך בהן גדול

בהן גדול פרק שביעי נויר

נו.

עין משפט גר מצוה

א א מיי פ"ט מהלכות
מדות הלכה י:
ב ב ג מיי שם הל' טו
ד ופ"ד מהלכות אבות
ה טומאה הל' א ופ"ט ש
הלכה ח ופ"ט שם הלכה
ו:
ג ד מיי פ"ט מהלכות
מדות הלכה טו:

הגהות התוספות

1. כ"ל על נפש מת. 2. כ"ל
על כל נפשות.

פ"ה הרא"ש

איבעיא להו עצם כשעורה
הלכה. דנור מגלח עליו
דמקרא לא אתי דכתיב על
כל נפשות מת לא יבוא
דמשמע דלא הוהר אלא
על דבר שמתמא באהל
ורביעית הדרם בעי לאגמורי
מנה בק"ו וקא"ל ד"א אין
כאן ק"ו משום דאין דין
ק"ו מדבר (שאינו) [שהוא]
הלכה: או דלמא רביעית
דס הלכה מה שהיא מטמא
באהל דכתיב על כל נפשות
מת דמשמע שיעור ב'
נפשות הדיו ב' רביעים:
ועצם כשעורה ק"ו ואתה
מת ללמוד רביעית דם
מעצם כשעורה מתוך
חומרא שיש ברביעית דם
שמתמא באהל מש"כ
בעצם כשעורה וקא"ל אין
דין ק"ו מהלכה. פ"ה מתוך
חומר אהל שיש ברביעית
דס שבא מהלכה:
סליק פ"ה ק

פ"ה ב' נוירם שאמר להם
אחד וכו' ומיירי שהם
שוקטים שם היו
מכחישים אותו לא היה
נאמן כדאיתא בקדושין כל
האומר דעד א' בהכחשה
לא מהימן: מגלחים
ומביאים וכו' לאחר שילכו
ל' יום שלחם: אם אני הוא
הטמא קרבן טומאה (ל'
שנעשה כבר הוא שלי
וקרבן טהרה [שנעשה
מבכין] הוא שלך: וסופרים
ט) שלשים יום מיום שורד
הבי: וקרבן טומאה בספק
היינו חטאת העוף הבאה
על הספק ואינה נאכלת.
מביא חטאת העוף לספק
טומאה נויר ואשם לא
מיידי ברבנן דאמרי לעיל
הביא חטאתו ולא הביא
אשמו מנה. נמצא זה
מביא קרבנותיו לחצאי א"א
נויר טהור הוא דעולה
ראשונה הייתה חובה ועתה
הוא מקריב חטאת ושלימים
והוודו חכמים לדברי בן

עצם בשעורה הלכה. דנור מגלח עליו דמקרא לא אתי דכתיב
על כל נפשות מתו לא יבוא מירי דמיטמא צביאה ורביעית
דס בעי לאגמורי מיניה מק"ו: או דילמא רביעית דס הלכה. מה
שהוא מטמא ב' צבאה לית להו נפשות² מת לרביעית דס דאדרבה
משמע דס חזי לוג שהוא שיעור שמי
נפשות והלכה למשה מסיני הוא
דמטמא צבאה רביעית: ועל כשעורה
קל וחומר. כלומר מעצם כשעורה בעי
ללמוד שיגלח על אהל רביעית דס:
ואין דין קל וחומר מהלכה. פ"ה
מכח חומר שהיא הלכה למשה מסיני
לא נעשה קל וחומר ת"ש רביעית דס
קל וחומר ועל כשעורה הלכה:

הדרן עלך בהן גדול

שני נוירים שאמר להם אחד
וכו'. לריך לומר שהן שוקטים
שם היו מכחישים אותו לא היה נאמן
כדאמרי בקדושין צ"פ האומר (ד' סה):
עד אחד בהכחשה מי מהימן:
מגלחין ומביאין קרבן טומאה
וקרבן טהרה ואומר
כו'. לאו דוקא נקט ואומר אלא
זה יקרב לשם מי שהוא וזה יקרב
לשם מי שהוא: **אם אני הוא**
הטמא קרבן טומאה. שנעשה כבר
שלי וקרבן טהרה שנעשה כבר שלך
(זה קרבן טהרה):

וְסוֹפְרִין שְׁלִישִׁים יוֹם וּמְבִיאִין
קָרְבָן. צְשׁוּתוֹת: קרבן
טומאה. חטאת העוף ועולת העוף
אצל אשם לא מיימי על הספק
וְקוֹרְבֵן טוֹמְאָה צִסְפָּק. עולת העוף
תהא נדבא וחטאת ספק ולא
תאכל אשם וטמא מביא אינו
מעכבו כרצנן דפרק ג' (לעיל דף יא):
וחכמים אומרים הביא חטאתו ולא
הביא אשמו מונה ועדיין אסורין
לשמות ציין וליטמאות למתים ולכן

סופרים עוד שלשים יום: **בְּאֹמַר רֵאִיתִי שְׁנוֹרָקָה טוֹמְאָה בִּינִיבָם.**
והוא עומד מרחוק דהוי ספק טומאה צרשות היחד ואם תאמר
אם כן יבא כל אחד קרבן טומאה ודאי דכל ספק טומאה
צרשות היחד שורפין עליה [צרשות] ויש לומר דלא גמירי
מסוטה אלא דצר שאפשר להיות כסוטה דאפשר שנטמאת אצל
הכל לא אפשר לטמאות שניהם דודאי אחד טהור ואם תאמר
אם כן מאי פריך מעיקרא והא ספק טומאה צרשות הרבים
והא ספק טומאה צרשות הרבים נמי מסוטה גמירין לה ולא ילפינן אלא
דצר שאפשר להיות והכל צודאי אחד טמא ויש לומר דספק טומאה צרשות הרבים
מוקמינן אחזקתיה וילפינן ליה מקרא פרק קמא דחולין (דף י'): להעמיד כל דצר אחזקתיה אף על גב דודאי אחד טמא כיון דלא
ידעינן ליה ואף על גב דצפרק קמא דחולין (ג"ז סט) למאי דקא סלקא דעתיה קאמר התם הילכתא גמירי לה ומשמע התם דספק
טומאה צרשות הרבים לרוב משום חזקה אלא נגמר מסוטה במסקנא לא קאי הכי וצמקום אחר [צריש מסכת נדה] מפורש בצורף:

דקתני
וזמא ולא חשו על מה שהקריב קרבנותיו לחצאין: באומר ראיתי שורק טומאה ביניכם. שהיה מרוחק מהם ד' אמות הדשאת
לא הוה אלא תרי דהוי"ל ספק טומאה ברשות היחיד:

גב' איבעיא להו. [ה] האי דקאמרי צמתי' ר' אליעזר ור' יהושע
דאין דנין (א) ק"ו הכי קאמרי מי אמרינן על ששעורה
הלכה למשה מסיני דנור מגלח עליו ורביעית דס קל וחומר
מעצם כשעורה דנור מגלח עליו ואין דין קל וחומר מהלכה אי
לאו צמדי דמרוייהו גמירי לה מקרא
או דילמא הכי קאמר רביעית דס
הלכה למשה מסיני דמטמא את האדם
צבאה ועל כשעורה קל וחומר כלומר
ומעצם כשעורה קא גמירין קל וחומר
דכרביעית דס יהא מיר מגלח
וקאמר ליה אין דין ק"ו מהלכה שאין
למדין קל וחומר ממדי דלא גמירי
לה אלא מהלכה אי לאו דאתי ליה
מן המקרא: **ת"ש על ששעורה**
[הלכה]. שהמיר מגלח עליו ורביעית
דס קל וחומר ואין דין קל וחומר
מהלכה:

הדרן עלך בהן גדול

שני נוירים שאמר להן אחד ראיתי אחד
מכם שנטמא ואינו יודע איזה מכם
מגלחין ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה
ואומר אם אני הוא טמא קרבן טומאה שלי
וקרבן טהרה שלך ואם אני הוא הטהור קרבן
טהרה שלי וקרבן טומאה שלך וסופרין
שלשים יום ומביאין קרבן טהרה ואומר אם
אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן
טהרה שלך וזה קרבן טהרה ואם אני הוא
הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך
וזה קרבן טהרה: **גב' קתני שני נוירים**
שאמר להם ראיתי אחד מכם שנטמא ואינו
יודע איזה מכם ואמאי כל ספק טומאה ברשות
היחיד מביא ילפינן לה ב' מסוטה מה סוטה
בויעל ונבעלת אף כל ספק טומאה ברה"י
כגון דאיכא בי תרי אבל הכא שני נוירים
והאי דקאי גביוהו הא תלתא הוה ליה ספק
טומאה ברשות הרבים: וכל ספק טומאה
ברשות הרבים ספיקו טהור אמר רבה
בר רב הונא **בְּאֹמַר רֵאִיתִי טוֹמְאָה**
שְׁנוֹרָקָה בִּינִיבָם אֹמַר רַב אֲשֵׁי דִיקָא נְמִי
דקתני

לשמות ציין: **גב' אצל הכל.** כיון דהוה תלתא שנים נוירים והאי
דקאי צבייהו אע"ג דקיימי צרה"י הויה ליה וספק טומאה צרה"י
דספיקו טהור: **אמר רבה בר רב הונא.** כגון דקאים א' האחד צבד
ואומר ראיתי טומאה שנורקה לצנינים מצפנים דלא הוה ליה אלא
תרי ו (ב) כצועל ונבעלת: **דיקא נמי.** דלא קאי צהדייהו דקאמר
ואינו יודע דאילו הוה קאי צהדייהו אי אפשר דלא [הוה ידע:
וקא
הוא כלומר ויצאו שניהם קרבן טהרה והא ספק טומאה צרשות הרבים נמי מסוטה גמירין לה ולא ילפינן אלא
דצר שאפשר להיות והכל צודאי אחד טמא ויש לומר דספק טומאה צרשות הרבים מוקמינן אחזקתיה וילפינן ליה מקרא פרק קמא דחולין (דף י'): להעמיד כל דצר אחזקתיה אף על גב דודאי אחד טמא כיון דלא
ידעינן ליה ואף על גב דצפרק קמא דחולין (ג"ז סט) למאי דקא סלקא דעתיה קאמר התם הילכתא גמירי לה ומשמע התם דספק
טומאה צרשות הרבים לרוב משום חזקה אלא נגמר מסוטה במסקנא לא קאי הכי וצמקום אחר [צריש מסכת נדה] מפורש בצורף:

א) דיבור זה סובב על ספק דסופרים ל' יום שניים ומביאין קרבן טהרה וכו'. ב) דיבור זה שייך למתני דלקמן (דף נו ע"ב) צמת אחד מהן
וכו' דהתם מביאין קרבן טומאה בספק וע"י סובב והלך דברי רבינו וע"י בגליון הש"ס.